

OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE OCHRANY LESOV PRED POŽIARMÍ NA ROK 2019

Právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia na účely predchádzania vzniku požiarov v súvislosti s ochranou lesov pred požiarimi sú povinné v zmysle § 4 písm. b), o) a § 6b zákona NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon") zabezpečiť plnenie ustanovených opatrení na ochranu pred požiarimi

- pri manipulácii s horľavými látkami,
- na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo
- v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.

Príslušné opatrenia k splneniu daných požiadaviek sú rozpracované vo vyhláske MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláska).

Pri zabezpečovaní a realizácii preventívnych protipožiarnych opatrení zameraných na ochranu lesov pred požiarimi treba vychádzať z ustanovení a z požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov z oblasti ochrany pred požiarimi, ako aj z ďalších predpisov a dokumentov súvisiacich s danou problematikou. (Zákon NR SR č.314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov, vyhláska MV SR č.121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov, vyhláska MV SR č.611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách).

Na príprave a realizácii všetkých prijatých a uložených protipožiarnych opatrení zameraných na ochranu lesov pred požiarimi sa musia podieľať všetky zainteresované zložky, t.j. vlastníci, správcovia a obhospodarovatelia lesov v úzkej súčinnosti s orgánmi miestnej štátnej správy a samosprávy, Dobrovoľnou požiarou ochranou SR, ako aj s ďalšími občianskymi združeniami, ktoré vyvíjajú svoje aktivity a činnosti v lese a smerom k prírode tak, aby bola zabezpečená ich čo najvyššia efektívnosť i účinnosť.

Spôsob efektívnej protipožiarnej prevencie je založený na frontálnej informovanosti cestou všetkých dostupných prostriedkov a osobnou angažovanosťou kompetentných. V prípade vzniku požiaru je účinnosť systému založená na jeho včasnom spozorovaní a odovzdaní informácie o ňom **ohlasovní požiarov, na operačné stredisko KR HaZZ v Košiciach - tiesňová linka 150 platná pre celý okres Rožňava, alebo tiesňová linka 112 - operačné stredisko integrovaného záchranného systému Košice.**

Medzi najčastejšie požiarom postihnuté lokality v okrese Rožňava patria: Betliar, Jablonov nad Turňou, Krásnohorské Podhradie, Lipovník, Slavošovce, Dobšiná, Brzotín, Kružná, Gemerská Poloma, Plešivec, Rakovnica, Nižná Slaná, ale hlavne Rožňava a jej bezprostredné okolie.

Príčinami požiarov v lesoch a na trávnatých porastoch bolo zakladanie ohňov v prírode, vypaľovanie suchej trávy, nedbalosť a neopatrnosť pri manipulácii s otvoreným ohňom v prírode a pod..

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave žiada o dôsledné zabezpečenie plnenia predmetných úloh, k čomu je preto potrebná realizácia najmä týchto opatrení:

I. Zo strany vlastníka lesa, správcu alebo obhospodarovateľa lesa

Preventívne opatrenia

1. Vypracovať, viesť a udržiavať v súlade so skutočným stavom dokumentáciu ochrany pred požiarmi podľa § 4 písm. f) zákona o ochrane pred požiarmi a § 24 vyhlášky o požiarnej prevencii.
2. Spracovať mapové podklady, do ktorých vyznačí všetky dôležité údaje z hľadiska ochrany pred požiarmi v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky o požiarnej prevencii.
3. Budovať na lesných pozemkoch na vyznačených miestach len ohniská zabezpečené proti voľnému šíreniu ohňa, zabezpečiť ich označenie a označiť zákaz zakladania ohňa mimo zabezpečeného ohniska.
4. Zabezpečovať v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru hliadkovaciu činnosť v zmysle § 10 ods. 2 vyhlášky o požiarnej prevencii.
5. Využívať pri pozemnom hliadkovaní doteraz uplatňovaný systém ochranných služieb personálu lesných subjektov doplnený o systém pozorovania a hliadkovania vykonávaného v spolupráci s profesionálnymi a dobrovoľnými ochrancami prírody, záujmovými združeniami občanov a vlastníkmi objektov nachádzajúcich sa v daných lokalitách.
6. Využívať a v rámci možností budovať na pozorovanie v rovinatých a prehľadných terénoch pozorovacie veže a v členitých terénoch vykonávať hliadkovanie po hrebeňových zónach horstiev.
7. Zvýšiť aktivitu osôb vykonávajúcich pozorovaciu i hliadkovaciu službu a sprísniť kontrolnú i represívnu činnosť pri zistení porušovania opatrení, zameraných na ochranu lesov pred požiarmi,
8. Vykonávať preventívnu ochranu lesov pred požiarmi hliadkami orgánov ochrany prírody v lesoch, v ktorých sú prioritné záujmy ochrany prírody i krajiny a nie sú predpísané úlohy pre obhospodarovanie lesa.
9. Zabezpečiť v najkritickejších obdobiach a v komplikovaných terénoch aktuálne letecké hliadkovanie podľa "Smernice Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva vnútra SR o leteckej činnosti vykonávanej pri monitorovaní a hasení lesných požiarov.
10. Vytvárať i udržiavať v lokalitách najviac ohrozených možnosťou vzniku požiaru ochranné protipožiarne pásy a izolačné jednotky vo forme porastových plášťov z drevín odolnejších proti ohňu, zamedzujúce rýchlemu šíreniu požiaru a umožňujúce jeho bezpečnejšiu lokalizáciu i likvidáciu.
11. V lesoparkových zónach i v najviac navštevovaných lesných oblastiach zabezpečiť budovanie a udržiavanie ohnísk zabezpečených proti voľnému šíreniu požiaru a zabezpečiť na všetkých prístupových cestách i ďalších vhodných miestach viditeľné označenie zákazu zakladania i používania otvoreného ohňa mimo určených vyhradených priestorov.

12. Regulovať alebo obmedziť v prípade potreby turisticko-rekreačnú činnosť v najkritickejších obdobiach.

13. Budovať a udržiavať turistické i náučné chodníky v chránených oblastiach.

14. Zintenzívniť a zefektívniť preventívnu, výchovno-vzdelávaciu a propagačnú činnosť zameranú na ochranu lesov pred požiarmi najmä smerom k občanom, najmä mládeži; z toho dôvodu skvalitniť a vhodne koordinovať spoluprácu so všetkými zainteresovanými zložkami.

Oblasť zdolávania požiarov:

1. Zabezpečiť zriadenie a vybavenie potrebného počtu ohlasovní požiarov označených nápisom "OHLASOVŇA POŽIAROV" v zmysle § 5 písm. f) zákona v súlade s § 15 vyhlášky, ktoré musia byť vybavené vhodnými spojovacími prostriedkami a ďalšími technickými zariadeniami na príjem hlásení o vzniku požiaru, ako aj na prenos správ súvisiacich s privolaním i poskytnutím pomoci a vyhlásením poplachu.

2. Umiestniť na určených miestach potrebné množstvo protipožiarneho náradia v závislosti od plochy lesných porastov v súlade s § 10 ods. 3 vyhlášky, ako aj ďalšie prostriedky na lokalizáciu a likvidáciu požiarov.

3. Udržiavať existujúce príjazdové cesty, zväžnice i zdroje vody v stave, ktorý umožňuje bezproblémový príjazd ťažkých vozidiel hasičských jednotiek a ich využitie na účinný zásah podľa § 10 ods. 5 a 6 vyhlášky, ale aj vhodným spôsobom zabezpečiť možnosť vjazdu hasičskou technikou do rampami uzatvorených lesných príjazdových ciest - informovať o uložení kľúčov, či ich poskytnutie v prípade požiaru.

4. V rámci možností zahusťovať sieť vodných zdrojov budovaním nových, vhodných na hasenie požiarov, najmä v exponovaných lokalitách,

5. Vytvoriť technické i ekonomické podmienky pre možnosť leteckého hasenia požiarov v nedostupných lokalitách, a to najmä vo veľkoplošne chránených oblastiach.

6. Vybaviť členov protipožiarnej hliadky pohybujúcich sa v lesných porastoch rádiofonnou technikou alebo mobilnými telefónmi; v prípade nemožnosti využitia tejto techniky, použiť ako náhradnú možnosť včasného ohlásenia vzniku požiaru motorové vozidlo (motocykel).

II. Zo strany obce :

1. Vypracovať a viesť dokumentáciu ochrany pred požiarmi obce podľa § 15 ods. 1 písm. d) zákona o ochrane pred požiarmi v súlade s § 36 a 37 vyhlášky o požiarnej prevencii a vyhlášky MV SR č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotách.

2. Preveriť aktuálnosť dokumentácie ochrany pred požiarmi obce v súlade so skutkovým stavom, ako aj preveriť činnosť ohlasovní požiarov v obci.

3. Prerokovať v orgánoch obce úlohy vyplývajúce zo zabezpečenia ochrany lesov pred požiarmi v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

4. Vykonať preventívne protipožiarne kontroly podľa § 23 zákona u vlastníkov lesných pozemkov v ktorých nie je vykonávaný štátny požiarny dozor Okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru v Rožňave.

5. Preveriť akcieschopnosť dobrovoľného hasičského zboru obce, ako aj hasičskej techniky a vecných prostriedkov na vykonávanie zásahovej činnosti v súlade s vyhláškou MV SR č. 611/2006 Z. z.

6. Zabezpečiť podľa uváženia obce stálu pohotovostnú službu v hasičských zbrojniciach v najkritickejších obdobiach možnosti vzniku požiarov.

7. Zabezpečiť efektívnu a dôslednú preventívno-výchovnú a propagačnú činnosť zameranú na ochranu lesov pred požiarmi.

Obce a mestá okrem toho sú povinné dbať na dodržiavanie § 15 zákona v súvislosti s čím je potrebné prostredníctvom rozhlasu, televízie alebo tlače upozorniť fyzické osoby a právnické osoby na to, že **je zakázané:**

- **fajčiť a používať otvorený oheň** na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- **zakladať oheň** na miestach, z ktorých by sa mohol rozšíriť,
- **vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov.**

Porušovateľov uvedených ustanovení oznamovať (ich meno a priezvisko, dátum narodenia a presnú adresu s popisom porušenia) Okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru v Rožňave, Šafárikova 63, telefón : 7322268, ktoré v súlade s

- § 61 ods. 2 písm. a) zákona **uloží** pokarhanie alebo pokutu **do 99 EUR** fyzickej osobe, ktorá nedodržiava vyznačené zákazy alebo príkazy týkajúce sa ochrany pred požiarmi;
- § 61 ods.3 písm. a) zákona uloží pokarhanie alebo pokutu **do 165 EUR** fyzickej osobe, ktorá nevykoná v určenej lehote opatrenia uložené obcou;
- § 61 ods. 4 písm. a) zákona uloží pokarhanie alebo pokutu **do 331 EUR** fyzickej osobe, ktorá poruší príkazy alebo zákazy o fajčení a o manipulácii s otvoreným plameňom na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru;
- § 61 ods. 4 písm. f) uloží pokarhanie alebo pokutu **do 331 EUR** fyzickej osobe, ktorá vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov, alebo zakladá oheň na miestach, kde by sa mohol rozšíriť.

Obce a mestá okrem toho sú povinné dbať na dodržiavanie § 4, § 5 a § 8 zákona v súvislosti s čím je potrebné právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov upozorniť na to, že nesmú :

- používať otvorený oheň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- zakladať oheň na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu,
- spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve bez predchádzajúceho písomného súhlasu okresného riaditeľstva,
- vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov

Nedodržaním týchto ustanovení zákona môže okresné riaditeľstvo **uložiť právny postih** v zmysle § 59 zákona a to až **do 16 596 EUR**.

III. Zo strany Okresného riaditeľstva HaZZ v Rožňave

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Rožňave v priebehu roku 2019 vykoná u vlastníkov, správcov, alebo obhospodarovateľov lesov protipožiarne kontroly, pri ktorých sa zameria hlavne na plnenie opatrení uvedených v predchádzajúcich častiach.

Okrem toho Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave vyzve Okresný úrad v Rožňave, Dobrovoľnú požiarnu ochranu v Rožňave, Štátnu ochranu prírody SR, Správu národného parku Slovenský raj i Slovenský kras a Okresné riaditeľstvo Policajného zboru SR v Rožňave na spoluprácu pri propagácii a k aktívnemu pôsobeniu pri ochrane lesov v okrese.

Pri zisťovaní príčin vzniku požiarov v spolupráci s orgánmi Policajného zboru SR bude postupovať s využitím maximálnej tvrdosti pri postihovaní osôb, ktoré svojim konaním spôsobia požiare v správnom (priestupkovom) konaní.